

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Zadnje nade
pokopane

Volilni proglaš Jevtičeve vlade je prišel v položaj popolno jasnost. V nacionalnih in nacionalističnih krogih je zbudil zadoščenje. V krogih bivše SLS je deloval kakor moker curek. Vsa tista šušljanja in pisarije zadnjega časa, ki so bila polna naivnih namigavanj, dovtipnih kombinacij in bedastih groženj, ki bi se jih noben vaški tepček ne ustrašil, so potisnjena v ozadje. Sedaj se namigovati ne bo več mogoče, niti razvijati nebuloznih domnev. Dejstvo: konciznih in vsak dvom izključujočih programatičnih besed je udarilo z vso silo in porinilo znanim gobeždačem in pisunom nagobčnik na usta.

Naše v svojem jedru zdravo ljudstvo spregleduje prevaro. Pri zadnjih parlamentarnih volitvah je bilo po bivših klerikalnih kolovodjih grdo opeharjeno. Pri občinskih volitvah se je število fistih, ki bi se bili hoteli eksponirati za koristi bivših klerikalnih veljakov, tako skrčilo, da so se pojavljali v vrstah blagopokojne SLS znaki razkroja in propasti. Pri nedavnih senatorskih nadomestnih volitvah ni nikdo več verjel obljubam in vabam bivših klerikalnih mogotcev, ki bi želeli še vsaj enkrat pred koncem obnavljati nečuvne metode klerikalne strahovlade iz šušteršičevih časov, ko ni bil noben zaveden učitelj, poštar, železniški uradnik ali profesor varen pred nezasišanimi preganjanji, ako ni do tal priklanjal svoje glave pred klerikalnimi oblastniki. Še enkrat je v bujni, mrzlični fantaziji vstal spomin na tisto dobo brezobzirnega klerikalnega režima za časa oblastnih odbojev v Mariboru in Ljubljani, ko so zadel vsi stvarni ugovori opozicije proti prevelikim davčnim obremenitvam, ki jih je klerikalna večina prevladala na naše ljudstvo, na gluha ušesa nadute klerikalne gosposke.

Prijetno brenkanje na strune blagovnečih fraz v klerikalnem časopisju je prekinil odločen udarec, ki je prišel iz Beograda. V tem proglasu bi mogli ločiti tri bistvene dele: načelna pojasnitev s preizkušnim poudarkom narodnega in državnega edinstva, konkreten gospodarsko-socialni program, končno poziv k sodelovanju. Na strani bivše klerikalne fronte je sledilo prestrašenje. Obljube in nade, ki so jih razni nekdanji klerikalni veljaki zbuvali hudo razredčenim svojim bivšim pristašem, so splavale po vodi. Nastala je tišina, iz katere prihajajo vse glasnejši izrazi nejevolje nad ljudmi, ki so ljudstvu skozi leta zabrisavali dejanski položaj. Z ljubeznivim komplimentom se v proglasu kraljeva vlada poslavljala od bivših strank.

»Narodno edinstvo in državna celina, zavarovani s sedanjim ustavnim redom, sta nedotakljiva načelo notranje državne ureditve, ki dviga jugoslovansko nacijo na višino solidarne celine.« — »Velika in nevarna je zabloda vseh onih, ki mislijo, da se naše državno življenje lahko vrne na začetno linijo našega narodnega in državnega zedinjenja!« — »Nosilec državne kandidature liste g. Bogoljub Jevtič, predsednik ministrskega sveta in zunanji minister, ter vsi kandidati na njegovi listi, so odločni nasprotniki vseh separatističnih, federalističnih in prevratnih teženj.« — »Združništvo je najboljša oblika kmečkega organiziranega gospodarstva in življenja. Zagotoviti hočemo popoln razvoj kmečkega združništva, ki mora ostati politično, versko in plemensko nevtralen.«

Situacija je razčiščena! Redko odločna programatična izpoved Jevtičeve vlade je v močno skupnem klerikalnem taboru

Posaarje združeno z Nemčijo

Posaarska komisija izročila agende in odpotovala — Ogromna proslava združenja z Nemčijo — Prehodne upravne odločitve

SAARBRÜCKEN, 1. marca. Davi ob 7.55 so zapustili člani posaarske vladne komisije s predsednikom Knoxom na čelu in Jugoslovancem dr. Milovanom Zoričičem, ki je vodil 15 let prosvetnih resor, Nemčiji vrnjeno Posaarje. Pred odhodom je izročil Knox vladne agende Aloisu, ta pa nemškemu državnemu ministru dr. Fricku. Stotine vlakov in tisoč avtomobilov so pripeljali goste iz vse Nemčije v Posaarje, ki je vse podobno slavnostnemu zbirališču. SA in SJ so že zavzeli svojo položaje in bili povsod nepopisno navdušeno sprejeti. Prispele so tudi propagandni minister dr. Göbbels.

Dr. Frick je dopoldne ob 10.15 imel kratki govor, nakar so se na vladnem poslopiju, na vseh javnih ter zasebnih zgradbah izvesile nemške državne zastave. — Vsa slovesnost, kateri so prisostvovali ogromne množice ljudstva, so prenašale radiofonske oddajnice po vsej Nemčiji. Po nagovoru po radiu je nastalo ogromno veselje po vsej Nemčiji, kjer so se prav tako pojavile na hišah narodne zastave. Sledila je minuta molka, v kateri je počivalo vse delo in se je ustavil tudi ves promet v Posaarju in v vsej Nemčiji. Zazvonili so vsi nemški zvonovi in zaigrale vse nemške godbe.

Upravna priključitev Posaarja k Nemčiji se bo izvršila postopoma. Zaenkrat bo tvorilo Posaarje posebno administrativno enoto pod vodstvom komisarja Birkela. V političnem oziru bo pa Posaarje nov del organizacije narodnih socialistov. Gospodarsko bo 6 mesecev izolirano od Nemčije, tja ne bodo smeli nemški trgovski potniki, a tudi Posaarje ne bo smelo prodajati v Nemčijo nekih produktov. — Davkov bo plačevalo 6 mesecev manj kakor jih plačuje ostala Nemčija.

Sir Simon znova v Parizu

PRISPEL JE VČERAJ Z LETALOM IN SE DANES VRNE. ANGLEŠKA POTOVANJA PO EVROPI.

PARIZ, 1. marca. Včeraj je prispel z letalom iz Londona v Pariz angleški zunanji minister sir Simon ter se odpeljal takoj v angleško poslanstvo, kjer se je sestal z Lavalom. Sir Simon je prispel v Pariz sicer neoficielno, prinesel pa je s seboj celo vrsto predlogov, ki jih misli ponesti s seboj v Berlin in predložiti Hitlerju, seveda ako jih Francija prej odobri. Kar tiče eventualnega Simonovega potovanja v Moskvo in Varšavo, se bo na pravilni sklep šele po konferenci z Lavalom. V konservativnih krogih se je namreč pojavil oster odpor proti po-

tovanju v Moskvo. Splošno se opaža, da je angleško politično mnenje naklonjeno pomiritvi in spoprijateljenju Evrope, vendar pa si zamišlja ureditev tega vprašanja tako, da se Anglija ne bi vezala niti na Nemčijo niti na Rusijo. Mimo Simona bo potoval v kratkem po Evropi tudi lord Eden. Vrnil bo obisk Schuschnigg in Berger-Waldenegg na Dunaju ter ob tej priliki obiskal tudi Prago, Budimpešto in Beograd. Sir Simon se vrne iz Pariza v London danes z letalom redne zveze.

Italija je nepopustljiva

INTERVENCIJA ANGLIJE: ABESINIJA POPUSTILA, ITALIJA NOČE. VZNEMIRJENJE V ANGLIJI.

RIM, 1. marca. Na nasvet Anglije, ki je intervenirala tako v Adis Abebi, kakor tudi v Rimu zaradi mirne poravnave italijansko-abesinskega spora, je abesinski cesar poslal italijanskemu kralju in Mussoliniju zasebno pismo, v katerem se zavzema za mirno poravnavo. Cesar pravi, da Abesinija ni imela nikoli agresivnih namenov proti italijanski kolonialni posesti in jih tudi sedaj nima. Nasprotno pa se opaža, da angleška intervencija pri italijanski vladi ni imela nobenega pozitivnega uspeha. Italija še nadalje odklanja prizadevanja Abesinije, da bi se spor mirno poravnal. Zaradi tega je nastalo v Londonu precejšnje vznemirjenje. Po poročilih iz Londona se boje, da bi mogel konflikt v Afriki roditi dalekosežne posledice tudi za evropsko in vso svetovno politiko. V spodnji zbornici je liberalni poslanec Mander predlagal včeraj, naj bi Društvo narodov poslalo na sporno ozemlje med Abesinijo in italijanskimi kolonijami mednarodne čete, kakor jih je poslalo v Posaarje. Minister je pa od-

govoril, da ni nobene podobnosti med Posarjem ter Somalijo in Abesinijo. Angleško-italijansko-francoski sporazum iz leta 1906. o statusu quo v Abesiniji je še v veljavi in podpisnice so v stalnem kontaktu.

Mariborski proračun
bo potrjen

RAZPRAVE V FINANČNEM MINISTRSTVU. ZNIŽANJE DOKLADE NA VOZILA OSTANE.

BEOGRAD, 28. februarja. Predsednik mariborske mestne občine dr. Franjo Lipold in finančni referent H. Saboty sta včeraj in danes v ministrstvu financ v odseku za samoupravne proračune razpravljala o mariborskem mestnem proračunu za leto 1935/6. Z ozirom na to, da se v proračunu predvidena davščina na vozila ne bo črtala, ker se predvideva ukinitve je zadevne državne davščine in znižanje banovinske davščine, je bilo možno občinsko doklado na neposredne davke, ker je bila za even-

povzročila razočaranje. Treba bo dati veljavo ideji narodnega in državnega edinstva, ki ga je bivša SLS na vso moč svojčas pobijala, treba bo podpirati Sokolstvo, treba bo združništvo opredeliti na liniji izključno gospodarskih koristi. Klerikalne fanfare, ki so še do nedavna tako glasno in hreščeče piskale, so utihnile. Hud maček je v vrstah starih veljakov bivše SLS in generalov brez armade...

Iztrenjenije pri onih, ki so na te veljake do danes še kaj dali.

Zlasti nacionalistična mladina je vesela in v svojem idealizmu neprevarana. V zadnjem »Pohodu« piše uvodničar: »Ne vemo ne ure ne dneva, ko bodo zopet potrebne mišice in misli brezkompromisnih borbenih nacionalistov. Mišice in misli! Bog ne daj, da bi jih zakrknjeni ljudje morali čutiti!«

tuelni izpadek davščine na vozila predvidena posebna rezerva, znižati od 45 na 40 odst. V ostalem pa glede proračuna ni pomislekov, tako da bo predvidoma tako, kakor ga je mestni svet odobril, tudi potrjen.

Podonavski pakt

PARIZ, 1. marca. Na sestanku med Lavalom in italijanskim poslanikom Pignatijem di Custozzo je bilo sklenjeno, da se morajo pospešiti priprave za podonavski pakt. Italija je načelno sprejela metode pogajanj, ki jih je predložila Francija. Tekst italijanskih predlogov je izpopolnjen in bo predložen zainteresiranim vladam. Na željo avstrijskih državljanov je vzeto v tekst načelo enakopravnosti in medsebojnosti. Mimo tega je dodana tudi definicija načela medsebojnega nevmešavanja in garancij. Postopek bo približno enak kakor glede vzhodnega pakta. Pogajanja bodo trajala štiri mesece.

SCHUSCHNIGG DOMA.

DUNAJ, 1. marca. Kancelar dr. Schuschnigg in zunanji minister Berger-Waldenegg sta se včeraj vrnila iz Londona na Dunaj. Na kolodvoru so ju sprejeli člani vlade, razni odličniki ter poslanika Francije in Anglije.

PARAGVAJ IN ŽENEVA.

PARIZ, 1. marca. Francoski desničarski listi pišejo ob priliki izstopa Paragvaja iz Društva narodov, da je to nov dokaz slabosti te ženevske institucije. »Echo de Paris« konstatira ironično, da deluje japonski primer nazorno. Kdor ni zadovoljen z ženevskimi sklepi, si sam vzame zadoščenje.

OGROMNE VOJAŠKE VAJE.

PARIZ, 1. marca. Letos bo imela francoska vojska ogromne vojaške vaje, ki bodo dejansko poizkusna mobilizacija posameznih divizij, nato pa za vso Francijo. Na vaje bo vpoklicanih 300.000 rezervistov. Na podlagi izkušenj, ki bodo pri teh vajah dobljene, se bo izvršila reorganizacija mobilizacijskega načrta.

MARTIRIJ JUŽNOTIROLSKIH
NEMCEV.

BERLIN, 1. marca. Po poročilih iz Bolcana so italijanska oblastva razpustila krajevne organizacije Katoliške zveze trgovskih in obrtniških pomočnikov v vseh krajih nemške Južne Tirolske. Razpust so utemeljili s tem, da je centrala organizacije v Nemčiji, kakor tudi s tem, da so organizacije delovale proti širjenju italijanskega jezika in kulture med Nemci.

Dnevne vesti

Fašizem in šola v Julijski Krajini

POTUJČEVANJE NAŠIH OTROK. — ZANIMIVO PREDAVANJE UČITELJA R. COTIČA V DRUŠTVU »NANOS«.

Preteklo sredo je na rednem članskem sestanku društva »Nanos« predaval »O šoli in fašizmu v Julijski Krajini« učitelj g. Rudolf Cotič. Predavatelj, ki je bil sam do zadnjih let učitelj na Primorskem in je bil tudi zaradi svoje narodne zavednosti premeščen v srednjo Italijo, je v stvarnih izjavah orisal metode potujčevanja naših otrok v Julijski Krajini. Potujčevanje je dobilo tam svoj poseben pečat, ko je bila uvedena znana Gentilijeva reforma, po kateri so bile ukinjene vse slovenske in hrvaške šole.

Večina našega učiteljstva je morala v emigracijo, kar pa jih je ostalo, so bili premeščeni v južne kraje države kjer morajo preživljati veliko bedo in ponižanje. V naše slovenske kraje je začel fašizem takoj nastavljal učiteljstvo iz južnih krajev države. Prišli so med naš narod italijanski učitelji novinci, ki niso poznali naših šeg in navad in ne našega jezika. Jasno je, da taki vzgojitelji mladine ne morejo napredovati in da je naša deca nazadovala. V šoli sliši tuj jezik in kar se v šoli nauči, to hitro pozabi, ker govori doma pri starših izključno samo slovenski.

Ponesrečen vlom

Davi se je raznesla po mestu vest, da so neznani storilci vlomili v blagajno Ceršaske tvornice lepenke v Maistrovi ulici in odnesli ogromno vsoto denarja. Ob 7. uri jutraj je bila stražnica na Aleksandrovi cesti o vladu telefonično obveščena. Takoj se je podal tja stražnik in zaslišal najprej sobarico Minko Kuškovo, ki pospravlja pisarno. Izjavila je, da je našla zjutraj zunanja vrata odklenjena in takoj opazila navrtano blagajno. Med tem pa sta prispela tudi policijski nadzornik g. Goršič in daktiloskop g. Grobin, ki sta natančno preiskala pisarno in zaslišali ves oseb. Solastnik g. Miroslav Avš je izjavil, da je bilo v blagajni samo 2000 Din, ki pa jih vlomilec ni našel. Po njegovem mnenju je bil najbrže prepoden. Daktiloskop je našel nekaj prstnih odtisov, ugotovil pa je tudi, da je bil vlomilec obut v čevlje »Bata«. V notranjost hiše je prišel z Zrinjskega trga preko plotu in je vrata odprl s požarejnim ključem. Po isti poti, koder je prišel, je tudi izginil brez plena in zaenkrat še brez sledu.

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj popije en- do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice.

Premestitve v državni službi. Poštni uradnik Stanko Ribarič je premeščen iz Zagreba v Maribor; za uradniškega pripravnika je imenovan pri okrajnem sodišču v Ptuj Simon Železnik.

Nov grob. Včeraj popoldne je po daljši in mučni bolezni umrl v starosti 52 let sodarski pomočnik Alojzij Neuwirt. Pokopali ga bodo jutri v soboto ob 16. uri na mestnem pokopališču na Pobrežju. Pokojnik je bil blaga duša in so ga vsi, ki so ga poznali, zelo radi imeli. Zapuščena žena in sina. Bodi mu ohranjen blag spomin, žalujočim preostalim naše iskreno sožalje!

Rojstva in smrti v preteklem tednu. V preteklem tednu je zagledalo v Mariboru luč sveta 24 otrok, od teh 11 fantkov in 13 punčk. Smrt pa je pokosila 64-letno čevljarjevo ženo Terezijo Šmigočovo v Kosarjevi ulici, 60letno tesarjevo ženo Marijo Juričovo v Košakih, 21letno zasebnico Frido Carovo iz Sibenika, 83letno zasebnico Barbaro Juršetovo na Betnavski cesti, 42letno delavčovo ženo Ljudmilo Šaupelovo, 54letnega zasebnika Andreja Žnidariča iz Ruš, 71letnega bivšega gostilničarja Alojzija Ferka na Ruški cesti, 64letnega delavca Karla Švarca v Frankopanjovi ulici in 36letnega elektrotehnika Franca Kocijana.

Pred oltar. Zakonsko zvestobo so si pretekli teden v Mariboru obljubili: posestnik in mlinar Melhijor Jošt iz Žalca in učitelj-ska dokumentka Darinka Mrmoljeva iz St. Ilje. g. goricah, posestnik Štefan Ja-

V svojem predavanju je predavatelj omenil več žalostnih primerov, ki se dogajajo v šolah v naših vaseh na Krasu. Ko je nekoč italijanska učiteljica ukazala otrokom v italijanščini »Scrivete!«, kar pomeni pišite, so se otroci, ki je niso razumeli, pričeli skrivati pod klopi. Tudi se je dogodil smešen primer na neki drugi šoli, ko je italijanski učitelj vprašal otroke: »Avete capito?« (ste razumeli) so mu otroci odgovorili, da ima čevljar kopito. In še nešteto je takih in drugih primerov. Vsa naša mladina pa mora biti tudi organizirana v »Balili«, ki je ena največjih organiz. za potujčevanje. Sodelovati mora pri raznih nacionalnih prireditvah in drugih fašističnih manifestacijah, da bise tako čimbolj navdušila za ideje fašizma.

Razmere, ki vladajo v naši zasužnjeni domovini, so v pogledu šolstva naravnost obupne. Naša mladina bo stala neizobražena, se bo pokvarila, ker nima pravih vzgojiteljev. In kar je še najhuje, italijanski učitelji silno sovražijo naše otroke in nimajo do njih niti trohice sočutja, kaj šele ljubezni.

nežič in posestniška hčerka Marica Medikova od Sv. Miklavža pri Ormožu, privatni uradnik dr. Emil Danev in zasebnica Margareta Lorgerjeva; čevljar Josip Fučkar in tkalka Ladislava Žekarijeva; kolar Fran Kmetič in posestniška hčerka Pavla Kovačičeva iz Cirkovc, posestniški sin Ferdinand Gornik in posestniška hčerka Marija Hlastcova iz Prihove, posestniški sin Jernej Kropec in posestniška hčerka Ana Butolenova od Sv. Florijana ob Boču, posestnik France Hartman in posestniška hčerka Kristina Namestnikova od Sv. Katarine na Kapli, delavec Jože Šrok in delavka Frančiška Haučeva iz St. Ilje v Slov. goricah; delavec Peter Pavbe in Katarina Lamutova, tkalec Henrik Gaube in kuharica Ivanka Bračková iz Studencev ter občinski tajnik Albin Ban in privatna uradnica Rozika Papeževa na Pobrežju. Bilo srečno!

Šahovski turnir v Moskvi. Stanje po 10. kolu: Botvinnik 8 in pol, Flohr 7 in pol, Löwenfisch 7, Lasker in Capablanca 6, Ragozin, Rabinovič in Spielman 5 in pol, Pirc, Romanovski, Rjumin, Goglidze, Liscin in Liliental 5, Kahn 4 in pol, Bogatirčuk 3 in pol, Alatorcev in Stahlberg 3, Čehover 2 in pol, Menšikova 0.

Izkaznice za brezposelne. V smislu banovinske naredbe o podpiranju brezposelnih in pobijanju delamrznosti izdaja mestno poglavarstvo, socialno-politični oddelek, Rotovski trg 9, posebne brezposelne razvidnice za vse one brezposelne, ki bivajo stalno v Mariboru. Mestno poglavarstvo poziva vse te, ki teh razvidnic do sedaj še niso dobili, da se takoj zgledajo v ta namen pri socialno-političnem oddelku, Rotovski trg 9.

Znižanje potniških tarif. Z današnjim dnevom so stopile v veljavo znižane cene na državnih železnih za prevoz potnikov v osebnih, mešanih in brzih vlakih, kakor tudi nove znižane voznine za prtljago.

Odprava I. razreda v osebnih vlakih. Z jutrišnjim dnevom se ukinje prvi razred pri vseh potniških in mešanih vlakih, izvemši pri tistih, ki vozijo kurzne mednarodne vagone ali direktne vagone v lokalnem prometu. Prvi razred bo ostal samo pri brzih vlakih in pri nekaterih vlakih na progah sarajevske železniške direkcije.

Nov sneg na Pohorju. Davi ob 7. uri je kazal toplomer pri koči na Pesku in Senjorjevem domu 8 stopinj pod ničlo; vreme je danes mirno in deloma oblačno. Včeraj pa je zapadlo do 15 cm novega snega pršiča in je smuka dobra.

Opozorjamo vnovič na senzacionalni film »Maradu«, katerega bo predvajala Zveza kulturnih društev v Grajskem kinu v soboto ob 14. uri in v nedeljo ob 11. uri. Krasni posnetki iz tropičnih krajev! Vstopnina znatno znižana. Nikdo naj ne zamudi ugodne prilike, in naj si ta film ogleda.

Ljudje, ki so bolni na želodčnih, ledvičnih in kamnih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesja z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefova« grenčica sigurno, skrajno zanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri trebušnih kihlah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v petek ob 20.15 bo očrtal »Osnove novega idealizma« g. prof. dr. France Veber iz Ljubljane. To je najvažnejše predavanje iz njegovega cikla »Poti od materializma k idealizmu«. Tvoril pa zaključni predmet zase, tako da zamorejo razumeti predavanje tudi oni, ki niso slišali prejšnjih dveh. V ponedeljek 4. marca »Japonski večer«.

Pustni program v Veliki kavarni. Sobota: CVETLJICA REDUTA. Nedeljo popoldne: SVENGALI.

Český klub. Proslava 85letnice rojstva prezidenta T. G. Masaryka bo v nedeljo 3. marca ob 10. uri v mali dvorani Narodnega doma, II. nadstropje. Rojaki, pozivamo Vas, da se je udeležite polnoštevno — prijatelji Čehov dobro došli! Odbor.

Ustanovitveni občni zbor krajevne organizacije Jugoslovanske narodne stranke v Pobrežju bo 2. marca ob 20. uri (1/8. uri zvečer) v gostilni Renčelj v Pobrežju. Somišljeniki in prijatelji vabljeni.

Jutri v soboto 2. marca vsi Mariborčani v Ruški Sokolski dom na prireditvi »Pevskega društva Ruše«, ki se bo vršila pod imenom »Veselica veselih lumpov«. Za dobro zabavo bo skrbel moški in mešani zbor, za veselo rajanje priljubljeni »jazz-band«. Za dobro postrežbo je vsestransko preskrbljeno, toraj jutri na svidenje v Rušah, kjer Vas Rušani pričakujejo.

Jadranaši! Danes pevka vaja odpade. Pevovodja.

Pevsko društvo »Enakost« priredi v soboto 2. marca pri g. Spureju v Studencih veliko pustno veselico. Konkurenca in nagrada mask.

Zarja na Pobrežju vabi vse na pustno veselico, ki bo v nedeljo 3. marca pri Renčlju.

Hotel »Orel« 5. in 6. marca kuharska razstava — ljutomerska vina. — Bar Mixtures.

Abonente sprejem na prvovrstno lirano. Kolodvorska restavracija, Maribor, Lojze Majcen.

V soboto, 2. marca ponovitev maškera-de v gostilni Felič na Teznu. Domača godba!

Radio Ljubljana. Spored za soboto, dne 2. marca. Ob 12: svatba in ples na ploščah; 12.50: poročila; 13: čas, odlomki zvočnih filmov; 18: radio-orkester; 18.50: aktualnosti; 18.30: radio-orkester; 18.50: francoščina; 19.20: čas, jedilni list, program za nedeljo; 19.30: nacionalna ura; 20: zunanje-politični pregled; 20.20: prenos dobrodelne akademije iz »Uniona«; 21: slovenska narodna pesem na ploščah; 21.15: internacionalni prenos iz Ljubljane; 21.45: čas, poročila; 22: nadaljevanje prenosa iz »Uniona«.

Poskušan samomor neznanca. Stražniku, ki stoji pred »Veliko kavarno« je prišel ponoči okrog 8. ure praviti natakarc Franc Mir, da se je v Gračnerjevi gostilni na Koroški cesti zastrupil neki mlajši moški in se zviija v smrtnih bolečinah. Stražnik se je podal v gostilno in našel tam okrog 26 let starega moškega nezvestnega. Gostje so pripovedovali, da je prišel omenjeni moški v gostilno, naročil četrt vina in ko ga je popil, je v sobi močno zadišalo po lizolu. Poklicani reševalci so ga prepeljali v bolnišnico. Pri njem niso našli nobenih dokumentov in zato tudi niso mogli doslej še ugotoviti njegove identitete.

Obup nad življenjem. Na Pobrežju je obupal nad svojim življenjem 35-letni mizar Anton Z. Zaužil je večjo količino lizola in so ga našli že nezvestnega njegovi domači. Takoj so o nesreči obvestili mariborske reševalce, ki so ga nemudoma prepeljali v bolnišnico, kjer so mu zdravniki rešili življenje.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Petek, 1. marca: Zaprtlo.

Sobota, 2. marca ob 20. uri: »Profesor Žič«, Red A.

Nedelja, 3. marca ob 15. uri: »Izgubljeni valček«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Veseli kmetič«.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.

Ponedeljek, 4. marca ob 20. uri: »Profesor Žič«. Gostovanje »Narodnega gledališča« iz Maribora.

Prva ponovitev Feldmanove tragikome dije »Profesor Žič« bo v soboto, 2. marca za red A. Ta igra je ob premieri dosegla popoln uspeh, ker spada med najboljše jugoslovanske drame. Predstava bo za red A.

»Izgubljeni valček«, Stolzovo uspelo opereto, ki je prirejena za oder po znanem zvočnem traku »Dve srci v triletnem taktu«, uprizore v nedeljo, 3. t. m. ob 15. uri. Veljajo znižane cene.

Prihodnja ponovitev »Veselega kmetiča«, ki je nedvomno najboljša in najbolj privlačna letošnja glasbena uprizoritev, bo v nedeljo 3. t. m. zvečer.

Zlatko Baloković, svetovno znani virtuozi na gosli, ki se je pravkar vrnil s triumfalne turnee po Rusiji, koncertira v mariborskem gledališču v petek, 3. t. m. — Koncert bo »izven«. Rezervirajte si vstopnice!

KINO

GRAJSKI KINO

Petek

Silly - Mikky - revija

Krasni, veseli, zabavni spored v naravnih barvah.

Kino Union. Danes pustolovni film. Roman noči. Liane Haid, Gustav Diessel.

Smrt v potoku. V potoku Grajeni so v Krčevini pri Vurbergu našli mrtvo 71letno prevzitarico Ivanko Horvatovo. Padla je v potok in se v plitvi vodi zadušila.

Nesreča ne počiva. Pri sekanju drv se je pri Sv. Marieti na Dravskem polju nevarno vsekala v desno roko 29-letni mizarjski pomočnik France Lašič. V Razvanju je padel delavcu Albertu Florjančiču težek hloď na nogo in mu jo hudo poškodoval. V Selnicah je padel 9letni posestnikov sin France Plof tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. V Špesovem selu se je pri delu močno poškodoval na desni roki 29letni tkalec Konrad Potrč. Podobna nezgoda je zadela na Meljskem hribu tudi 18letnega viničarjevega sina Franca Kaca. Na Pobrežju pa se je včeraj popoldne polila 8letna tkalkina hčerka Zorka Božičeva z vrelo kavo in se nevarno opekla po vsem životu. V neki gostilni na Tržaški cesti pa so se sinoči stepli delavci in je dobil v pretepu nevaren zabodljaj v desno nogo 25letni tkalec Rupert Furek. Vsi ponesrečenci so morali iskati zdravniške pomoči v mariborski bolnišnici.

Napad. Na Teznem je sinoči napadel neki delavec 26letnega Antona Križanca in ga s tako silo udaril z železno palico po glavi, da mu je prebil lobanjo. Križanc je moral iskati zdravniške pomoči v bolnišnici.

Azilni sklad PTL je v mesecu februarju 1935. dosegel vsoto 160.656 dinarjev, ki je namenjena za zgradbo azila jetičnim bolnikom v Mariboru. Protituberkulozna liga se vsem darovalcem, stanovanjskim najemnikom in hišnim posestnikom, kakor tudi vsem oskrbnikom in hišnikom, za njihovo požrtvovano delo najiskreneeje zahvaljuje!

Današnji trg za ribe. Na današnjem trgu za ribe je bilo okrog 200 kg domačih in morskih rib. Prodajali so kable po 20 Din, filete po 26 Din, srdelice po 14 do 16 Din, liste po 26 Din, žive krape pa po 10 do 14 Din kg.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 6,4 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 4 stopinje C nad ničlo; barometer je kazal pri 19 stopinjah 729, reduciran na ničlo pa 719; relativna vlaga 88; vreme je oblačno in tiho; od včeraj na danes je padlo skoro 10 mm dežja; vremenska napoved napoveduje dež in slabo vreme.

Pred rešitvijo spomeniškega vprašanja

MARIBOR NIMA IDEALNEGA PROSTORA ZA MONUMENTALNI SPOMENIK. NAJPRIMERNEJŠI JE PROSTOR NA TRGU SVOBODE. PREDLOG INŽ. ARH. ČERNIGOJA ZA POSTAVITEV SPOMENIKA.

Idejni odsek odbora za postavitev spomenika pokojnima kraljema Aleksandru I. Zedimelju in Petru I. Osvoboditelju je na številnih sejah temeljito obravnaval mariborsko spomeniško vprašanje in te dni konča svoje delo. Idejni odsek je pooblastil inž. arh. g. Jaroslava Černigoja za sestavo elaborata, ki ga bo izročil odboru za postavitev spomenika.

Spomenik, ki naj bi simboliziral osvobodjenje in zedinjenje, je nedvomno trajna, velika manifestacija nacionalne in kulturne sile. Zato mora stati na prostoru, ki je primeren njegovemu izrednemu pomenu: bodisi v osrčju mesta, kjer najmočnejše utripa življenja, bodisi na vzvišenem kraju nad mestom, na dominantni točki, od koder obvlada mesto in daje svoj pečat pokrajini. Spomenik ne sme biti postavljen izven jedra mesta, pa četudi bi prostor tam še tako ustrezal. Postavljen mora biti v zlahtnem okolju in ne sredi brezpomembne ali celo slabe stanovanjske in trgovske arhitekture. Prostor, na katerem naj stoji, mora biti že sam po sebi arhitektonsko tehten in dograjen, skratka — monumentalen. Napačno bi bilo postaviti ga na kraj, kjer je močan promet. Na takem mestu bi bil mogoč le vsebinsko indiferenten lik za bežen pogled, za obogatitev ali ureditev okoliša. Prostor za spomenik pa naj dopušča tiho poglobitev v njegov vsebinski in formalni pomen izven nevarnosti prometa.

Takega prostora pa Maribor nima. Nima arhitektonsko strnjene, zavestno ustvarjenega trga z okoljem, ki bi ga po svojem namenu odmičalo vsakdanosti. Maribor nima ceste, nima ulice, katere os bi po svoji tehtnosti prenesla kakršenkoli smeješi arhitektonski element. Maribor nima višine, ki bi s svojo lego in obliko izrecno opozarjala naše, vzvišene kraja, ki bi se brez oklevanja lahko izbral za postavitev spomenika.

Na Kralja Petra trgu je izredno močan promet. Po svojem značaju pa to tudi ni trg, marveč prometno vozlišče. Trg je del mesta, kjer se pasant lahko ustavi in ozre ter razgleda na levo in desno. Ta bistvena značilnost Kralja Petra trga manjka. Mimo tega ga obdaja večji del zoperna kuliserija trgovskih in stanovanjskih hiš s tipičnimi formami mariborske predvojne arhitekture, ki so vsakemu spomeniku neprijetna sosesčina.

Glavni trg tvorita dva dela, ki se časovno, torej stilno in v pogledu merila po vsem ločita in predstavljata zelo razvlečeno celoto. Zato je trg pust in neenoten ter čaka, da mu bo prava mera vrnjena z zazidavo ali zasaditvijo novega dela. Na starem, plemenitejšem(?) delu stoji že Marijin kip. Tudi če bo ostal novi del trga nezazidan, je spomenik v tem banalnem zboru višinsko neenakih, večinoma trgovskih hiš nemogoč. Slomškov trg se odlikuje po neki široki velikopoteznosti, ki ji pomaga stolnica, da ne učinkuje prazno in pusto. Toda stolnica bi v svoji bližini ubila vsak spomenik. Pa tudi leži Slomškov trg preveč ob strani.

Grajski trg je bil nekdanj zaključen danes pa ni več. Docela je raztrgan zaradi višinske neenotnosti obdajajočih ga zgradb. Mimo tega je zelo tesen in zelo promet. Tudi če bi, ko bosta zgrajena nova mosta, odpadel tranzitni promet do Glavnega mosta, bo lokalni promet v središču mesta še vedno precej velik. Na Julijevanskem trgu bo pa v križišču osi zgrajena pravoslavna cerkev. Zaradi tega in pa zaradi svoje nedokončane zazidave je za spomenik neprimeren.

Trg svobode pa je priložnostna tvorba in ga zaradi tega kot trga ni mogoče stilno opredeliti, vendar pa kaže neko baročno občutje s svojima obema odprtim koncema na jugu in severu, kakor da bi hotel preko svojih mej, a je z močnim poudarkom začetka in konca, ki ju označuje grad, povsem prostorno omejen in določen. Glavni element trga je grad, ki je najbolj tehtna in karakteristična arhitektura Maribora in bo v času restav-

riran ter namenjen javnim svrham. Zahodno steno trga tvori sicer pusta, a mirna in enotna Pugljeva stanovanjska hiša. Če bi se postavil spomenik v zavetje gradu — zlahtno k zlahtnemu — bi igrala Pugljeva hiša le subordinirano vlogo. Trg leži v osrčju mesta. Izredno ugodna za spomenik je lega trga v pogledu prometa. Leži ob največji prometni žili Maribora, ki ga pa le tangira. Hiba Trga svobode za postavitev spomenika je pomanjkanje neke izrazite monumentalnosti, neprijetni, docela odprti in neurejeni pogled proti jugu in proporcije, ki najbrže ne bi prenesle spomenika večjih dimenzij.

Prostor pred frančiškansko cerkvijo je omenjen le zaradi popolnosti. Arhitektonsko pa je tako razbit in v taki fazi svoje zgraditve, da je nedostojen okvir za vsak spomenik, kaj šele za spomenik izrednega pomena. Mariborski park je prazen, ima sicer več primernih prostorov za spomenike manjših, ne pa za spomenike večjih izmer. Temu dejstvu, ki govori zoper postavitev spomenika v mestnem parku, pa se pridružuje tudi precejšnja oddaljenost od središča mesta.

Misel, da bi se postavil spomenik na vzvišen kraj, je nova in simpatična po svoji močni simboliki. Na severu Maribora mejijo na mesto trije griči, Kalvarija, Piramida in Stolni vrh. Vsi trije so skoraj enako vredni po formi in višini. Ni torej višine, ki bi obvladala mariborsko pokrajino in bi bila tipična za njo. Take višine imajo Ljubljana, Gorica, Gradec. Zdi se, da bi spričo teh geomorfoloških dejstev manjkala situiranju spomenika na enem izmed mariborskih gričev notranja prepričevalnost.

Ta kratka analiza vseh prostorov, v smislu uvodoma označenih kriterijev dokazuje, da Maribor nima idealnega prostora za spomenik. Tak prostor, ki bi bil monumentalen po dimenzijah in obdajajočih ga stavbah, bi bilo potrebno šele

ustvariti. Temu spoznanju nasproti pa stoje nepremagljive finančne in časovne ovire. Zato moramo računati z danim. S tega vidika gledano se izlušča iz skope vrste možnih prostorov prostor, ki ima največ kvalitet za postavitev spomenika, to je Trg svobode.

Problem spomenika na Trgu svobode je težaven in delikaten. Njegova rešitev je možna le roko v roki z glavnimi regulacijskimi osnovami vsega trga. Zato je potrebna pri razpisu za spomenik načelno kar največja svoboda. Projektant mora sam projektirati situacijo za svojo zamisel spomenika in to situacijo utemeljiti z regulacijskimi elementi, ki se mu zde potrebni. Prav tako naj mu bo prepuščena vsa prostost tudi glede materiala in oblike, ker le edino na tej svobodni bazi je mogoč uspeh razpisa za spomenik na Trgu svobode.

Idejni odsek meni, da je skupen spomenik Kralju Petru in kralju Aleksandru formalno estetsko mogoč, vsebinsko pa utemeljen, ker bo dobilo mesto s takim spomenikom tudi spomenik osvobodjenja in zedinjenja Jagošovanov. Z idejo skupnega spomenika kralju Petru in kralju Aleksandru je podan umetniški motiv, ki utegne vzbuditi zanimive arhitektonske in figurativne rešitve.

Razpis natečaja za spomenik na Trgu svobode bo izvršila posebna žirija. Za pozitiven rezultat pa je bistvenega pomena sestava žirije, ki naj bi jo tvorili naši najboljši strokovnjaki, da bi bilo mero presojanja na najvišji stopnji in z upanje projektantov popolno. Tudi naj bi žirijo tvorili le maloštevilni člani. Idejni odsek je predlagal za člane žirije predsednika odbora za postavitev spomenika, mestnega župana g. dr. Lipolda univerzitetnega profesorja arhitekta g. Josipa Plečnika, kiparja g. Ivana Meštroviča in univerzitetnega profesorja g. Izidorja Cankarja. Če pa bo kateri izmed omenjenih odločil sodelovanje, bo idejni odsek predlagal na njegovo mesto drugega člana žirije.

Tako je torej mariborsko spomeniško vprašanje pred rešitvijo in je pričakovati, da bo tudi ugodno rešeno v danih gmočnih možnostih, ki ne dopuščajo, da bi gradili danes spomenike, ki bi stali milijone dinarjev.

cijo Krčevine, niso bremena v ničemer narasla. To je zadosten argument za upravičenost obstoja mlade komasirane občine, ki ima po svoji sedanjí strukturi najboljše avspicije za uspešni razvoj, zlasti pod večšim in uvidnim vodstvom svojega predsednika g. Ivana Janžekoviča.

O rasah in rasizmu

Predavanje v mariborski Ljudski univerzi

V ponedeljek zvečer je predaval v tukajšnji Ljudski univerzi privatni docent dr. B. Škerlj iz Ljubljane o rasah in rasizmu. Uvodoma je predavatelj podal razčlenitev pojma rase, ki je nekaj biološkega, potem pa naroda, ki je označen po etničnih vidikih. V svojih nadaljnjih izvajanjih je navajal posamezne antropološke značilnosti, kakor je na primer oblika dolžina in širina lobanje, barva oči in las itd., ki omogočajo uvrščanje posameznih narodov v rasne skupine.

Pri tem služita antropologiji prav dobro dve pomožni vede, in sicer statistika in nauk o podedovanju. Takšnih skupin je več ter je njih število odvisno od vsakokratnega kombinacijskega združevanja in vidika, po katerem se te rasne skupine snajajo in oblikujejo. Tako imamo na primer **nordijski** tip, **alpski** tip, **dnarski** tip, **vzhodno baltiški** tip itd. V okviru teh glavnih rasnih skupin so potem nekakšne **rasne podskupine** kakor na primer pri nas Slovenci, takozvani **nordijski** in **obsavski** tip. Predavatelj je izdelal zaradi konkretne določitve slovenskih rasnih značilnosti večje število statistik, spričo katerih se je na primer domalo, da prevladujejo pri Slovencih moški temnejši tipi in da so Slovenci povprečno višji od Slovencek. So pa Slovenke razmeroma visoke, saj znaša njihova višinska razlika naogram Slovencev močnim jedva pet odstotkov, dočim znaša ta njihova višinska razlika pri drugih etničnih skupinah povprečno 7 odstotkov. Tudi je predavatelj pokazal nekatere slike iz našega življenja in je bilo povzeti, da imamo med Slovenci zastopnike najraznovrstnejših tipov, celo **mongoloidne** tipe z močno razvitimi ličnimi kosmi, ter **zamorkaste** tipe z močno razvitimi ustnicami in čeljustmi.

Ob zaključku svojih izvajanj je predavatelj podal nekaj načelnih poudarkov k pojmovi rasizma, ki segajo v dnevno politiko, ki pa nimajo vedno z znanstvenimi dognanji potrebnih stikov.

Ptuji

Huda nezgoda berača-slepca. Pretekli ponedeljek ob 14. uri se je dogodil v Budini pri Ptujju pretresljiv dogodek, ki bi kmalu zahteval človeško življenje. Ob navedenem času je korakal po glavni cesti v Budini 39-letni berač Jožef Pirce, doma iz Senovega pri Rajhenburgu, proti Ptujju. Ker je popolnoma slep, ga je stalno spremljal velik volčji pes, ki je bil privezan z vrvico za slepečo roko. Za slepcem je v istem hipu privozil dvovprežni voz, last borske graščine in zavozil naravnost v korakajočo dvojico. Videč pretečo nevarnost, se je pes odtrgal in odskočil v stran ter se na tak način rešil, medtem ko so slepca konji podrli na tla in je prišel pod dreveči voz. Dobil je nevarne poškodbe po vsem telesu in so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico. Zvesta žival pa se na noben način ni hotela ločiti od svojega gospodarja. Volčjak je tekel v bolnišnico za svojim gospodarjem in se ni hotel odstraniti; zaprl so ga v klet, kjer pa je tako tulil in cvilil, da so ga končno morali spustiti k svojemu slepemu gospodarju, kjer se je vlegel pri postelji in ležal nepremično, dokler ga niso zopet odstranili. Zvest spremljevalec čaka sedaj v kleti na svojega gospodarja, dokler ta ne ozdravi, narkar bosta nadaljevala svojo pot v negotovost. Ker poškodbe slepca niso smrtonosne, je upati, da bo v doglednem času okreval. Uvedena je preiskava.

Zaljubljenca.

V parku sedi zaljubljen parček. On vzdihuje: »Ah, verjemi mi, dušica, da bi svoje vroče srce takoj položil k tvojim nogam.«

»Prosim, prosim,« pravi ona, »saj mi itak vleče pod noge.«

Gospodarstvo naše okolice

NOVI PRORAČUN OBČINE KOŠAKI.

Občinski odbor Košaki je 25. februarja t. l. sprejel drugi proračun izza obstoja velike košaške občine. Upošteval je pri tem nadaljevanje smotrenega delovnega programa, ki si ga je začrtal ob prevzemu poslov jeseni leta 1933. in ki usmerja občino na pota, ustrezajoča težnjam novega časa, odnosno reformirane zakonodaje.

Celotni proračun je za 86.309 Din nižji od lanskega in je v razhodkih in dohodkih uravnotežen z zneskom po 544.564 Din. Med osebnimi izdatki 113.240 Din, torej dobrih 20% celotnih izdatkov, so upoštevane plače in honorarji predsednika, dveh članov uprave, blagajnika, delovodje, pomožnega delovodje, pisarke, služitelja, dveh dostavljalcev, nočnih čuvajev, treh cestarijev, konjača in dveh babic. Neka skupina odbornikov je hotela osebne izdatke sicer za četrtino znižati, vendar je prevladal socialni čut večine, ki je izglasovala predlagani znesek v korist izboljšanja poslovanja uprave.

Materialni rzhodki v skupnem iznosu 431.324 Din obsegajo naslednja poglavja: Za občo upravo vseh strok službe 33.000 Din. Za osebne in imovinsko varnost 12.990 Din, izmed katerih je večji del namenjen za razširjeno cestno razsvetljavo. Pod naslovom narodne prosvete so združene postavke za osnovno šolo v Krčevini 72.000 Din, za osnovno šolo pri Sv. Petru 32.848 Din, za Sokolsko društvo Maribor III 1000 Din, podpore drugim društvom 1000 Din in občinskemu odboru Rdečega križa za revno deco 2000 Din. Finančna stroka izkazuje s postavko 72.232 Din odplačilo in obrestovanje obstoječih dolgov za izvršeno elektrifikacijo katastrskega območja bivše občine Košaki in za kupljeno občinsko hišo pri Sv. Petru. Razven tega so v tej poziciji upoštevane anuite-

te za odobreno posojilo 195.000 Din, ki bo v najkrajšem času realizirano za elektrifikacijo zapadn. dela Krčevine. Gradbena stroka obsega skupno 72.800 Din, in sicer za ceste in mostove 52.000 Din, ostanek pa za vzdrževanje zgradb, kanalizacijo in škropljenje cest. Za kmetijstvo, ki mu uprava s predsednikom na čelu posveča posebno pažnjo, je določenih 15.500 Din. V zdravstvene namene se predvideva 1100 Din, za socialno skrbstvo pa 89.280 Din. Ta postavka je v celoti namenjena ubožni oskrbi, ki reprezentira za današnje razmere jedva zmogljivo breme in iz dneva v dan narašča. Občinsko gospodarstvo obsega z zneskom 8.340 Din davke, zavarovalnine in vzdrževanje javne tehtnice. Nepričakovani izdatki so določeni na 17.134 Din, predvsem za rezervne kredite k nezadostno preliminiranim materialnim razhodkom, za regulacijski načrt in za obrambo zoper aeronavtične napade.

Določeni izdatki se bodo krili z občinsko trošarino 126.400 Din (na vino in mošt 75 par, na pivo 50 par od litra), z dohodki iz občinskih taks in posestva 44.000 Din in z dolgovanimi zneski, ki znašajo 43.000 Din. Pri tem pa niso upoštevani sorazmerno visoki davčni zaozanki, ki presegajo doslej že vsoto 200 tisoč dinarjev. Ostali primanjkljaj se bo kril s 60% doklado na državne neposredne davke, ki je preračunana na 331.164 Din.

Izglasovani proračun je verna slika realnega dela in resnih stremljenj občinske uprave za čimvečjo aktivnostjo, kar dokazuje okolnost, da je bil v celoti soglasno sprejet. Navzlic dejstvu, da je uprava v preteklem letu dovršila elektrifikacijo Košakov, razširila cestno razsvetljavo, vidno izboljšala komunikacije, in bo spomladj dovršila tudi elektrifika-

Aphonse Daudet:

GREH ŽENE

ROMAN

23

»Moja povest, dragi mladeč, je čisto podobna vaši, razlika je samo ta, da sem bil šestnajst let starejši od svoje žene. Bil sem majhen, nelep in do vrha zakonpan v trgovanje, kar me je sililo, da sem moral čisto potovati v Alžir. Edino, kar se je moglo reči v mojo korist, je bilo to, da sem precej dobro igral na violino. Moja zlatopolta, nežnooka in nežna, v Bildahu rojena Irena se ni razumela na glasbo, jo je pa vendar, kakor vi, ljubila z vsemi svojimi čutili. Zvoki glasbe so jo božali, bili so ji ko dišava in vsa je drhtela, kadar jih je poslušala; in zagotavljam vam, da sem igral dobro. Vi se čudite, da me kljub temu niste nikoli slišali pri naših nedeljskih koncertih; to pa zaradi tega, ker nisem po Irenini smrti hotel nikoli več igrati.

V drugem letu najinega zakona se nama je rodil otrok, ki pa je kmalu umrl. Moja žena se je zaradi tega silno razžalostila, še bolj zaradi tega, ker je zdravnik zatrjeval, da sploh ne bo več mogla roditi. Da jo razvedrim in ji omogočim življenje v čistem zraku, sem kupil to posestvo v Uzellesu; njej je ta nakup ugajal, ali pa je veselje le hlinilo, samo da mi ugodil. Kazala je sploh v vsem do-

bro voljo... Na nesrečo se je tedaj naselil v našem kraju neki znameniti slikar. Irena je ljubila slavne ljudi, pa tudi jaz sem imel kakor ona manijo Parizanov, ki so ponosni, če morejo pozdraviti za svojo mizo kakega slavnega človeka. In tako je ta slikar, enkrat povabljen k nam, prihajal potem vse češče. Bil je lep človek, nekoliko gledališkega obnašanja, koničaste brade ter Rubensovih las, in dasi se mu je domisljija že na prvi pogled poznala, je bilo vendar treba priznati, da je imel bujno domisljijo in toplo govorico, s katero je znal osvajat človeška srca. Dokler je bil pri nas, se moja žena ni mogla ločiti od njega, uprav pila je njegove besede, tako, da sem ji zaman igral violino, saj je poslušala samo mimo Mendelsohna in Chopina samo njegov glas. Jaz sem seveda trpel, ko sem videl, da je postala molčeča in ji je dolg čas, kadar sva sama, da pa nasprotno vsa oživi, zardi in zableski, čim zasliši njegove korake pred našimi vrati. Včasih sem ji to seveda smeje se tudi očital, a njo je moj smeh prav tako presenetil, kakor mene njen, kadar mi je z enakim nasmeškom govorila: »Misliš? ... toda ne! Bodi brez skrbi!« Kma-

lu sem pa vendar imel v glavi eno samo misel: »Ona ga ljubi... ona ga ljubi!« Ko sem ponoči spal poleg nje, sem si želel, da bi bil zelo močan in velik, lepši od onega drugega, in namesto da bi spal, sem prisluškoval njenemu spanju, njenim strastnim vzdihom, dasi se med njima še ni bilo nič zgodilo. Drugekrat me je pa obšla želja, da bi jo nenadoma prebudil: »Ljubi me, ljubi me, ker sicer te ubijem!« Ko sem nazadnje bil že popolnoma prepričan, da se vsak dan bolj oddaljuje od mojega srca, sem se odločil obrniti se naravnost na onega, ki ga je ljubila. Ne vem zakaj sem v svojih mislih spajal ime velikega umetnika z veličino duše, plemenitostjo in vzvišenimi pojmovanji. Nekega dne sem torej rekel temu človeku čisto priprosto: »Čuj-te, nimam moči... Čutim, da beži od mene in se nehoče približuje vam... Vam je to le ljubimkanje, užitek trenutka... Meni pa je vse življenje. Rotim vas torej, odidite!« Odgovoril je čisto mirno: »Dobro, odidem.« In res, naslednjega dne je odpotoval — a odpeljal je s seboj tudi njo.

Ono, kar sem tedaj pretrpel, ste deloma skusili tudi vi; toda jaz sem bil mimo tega še popolnoma sam; imel nisem žive duše, ki bi ji bil lahko potožil svoje gorje. Nisem imel matere, ki bi me bila obvarovala pred nepremišljeno norostjo. In počenjal sem vse mogoče norosti. Naj-

prej sem ju hotel ujeti z najtrdnjšim sklopom, da oba ubijem. Bila sta v Švici, v Gersau, na bali jezera Quatre-Cantons. Ko esm se izkrcal na breg komaj nekaj korakov od edinega tamkajšnjega hotela, se mi je zdelo vse tisto jezero, na katero so metale gore svoje temno senco, vse žalostno in kakor zavito v noč in bol. Moja žena in njen ljubimec sta bila odšla v zdraviliško dvorano. Najel sem sobo nasproti njune in sem slišal, kako sta se vračala z ostalimi gosti hotela. On je govoril na hodniku glasno s svojim pojočim glasom, ko pa sta stopila v sobo, je postal ta njegov glas čisto drugačen, meni dotlej popolnoma neznan, oster in trd. Svoja vrata sem pustil nekaj časa odprta, pri njuni sem pa stal s samokresom v roki, pripravljen vsak trenutek sprožiti petelina. Samo neka nemurna malenkost mi je to preprečila, moje neznanje ravnanja z orožjem, zlasti s tistim, ki sem ga kupil šele zjutraj pred odhodom; bal sem se, da ne bom prav streljal in ne bom zadel. Vendar mislim, da bi se bil na najmanjši sumljivi vzdih, na najmanjši krik naslade kakor zver vrgel na njiju; toda na svoje začudenje nisem slišal ničesar, kar bi bilo vsaj malo podobno ljubimkanju. On jo je ves divji sirovo zmerjal, ona pa ga je s svojim slabotnim do solz skrušenim glasom samo vrosila in se ponižala pred njim.

(Se bo nadaljevalo.)

Klub svobodne ljubezni

NENAVADNA ORGANIZACIJA V NOVEM SADU.

Da človeku ni dobro samemu biti, to je Bog sporočil že Adamu v raju, ko mu je ustvaril družico Evo. Te posledice so prešle na ves poznejši človeški rod in zato se še danes ljudje tako radi družijo in organizirajo po raznih društvih in klubih, potrebnih in nepotrebnih, smiselnih in nesmiselnih. Znani so klubi samcev, klubi samic, klubi samomorilcev, klubi debeluharjev, klubi suhcev, klubi požeruhov, klubi bradačev, klubi nesrečnih zakonskih mož itd. Pri nas takih klubov ni, pač pa se je ustanovil v Novem Sadu klub svobodne ljubezni. Prav gotovo bo naše čitatele zanimalo, kaj je bil namen omenjenega kluba in kakšna so bila njegova pravila, ki jih zato v izvlečku objavljamo.

Klub svobodne ljubezni ima neomejeno število moških in ženskih članov, ki pa morajo biti vselej na pare. Člani kluba lahko postanejo samo taki moški, samski ali oženjeni, ki nimajo nobenega odrejenega poklica, a imeti morajo redne mesečne dohodke. Mlajši moški morajo dokazati pri vstopu v klub, da njihovi očetje plačujejo najmanj 10.000 Din davka na mesec. Člani plačujejo 3.000 Din na mesec članarine. Sprejmejo se v klub brez predhodnega pregleda. Prednost imajo taki, ki imajo avtomobil. Članice, samice ali oženjene, pa se sprejmejo le pod pogojem, če sta za njih sprejem dve tretjini članov. One ne plačajo članarine

in nobene vstopnine. Tudi jim ni treba dokazati, koliko plačujejo njih starši davkov. Preden pa so članice sprejete, jih pregleda predsedništvo kluba. Če ima članica mater, ki ni še stara 50 let, jo sme vsak teden enkrat povabiti s seboj na klubiški večer. Prav tako pa imajo članice kluba, ki niso starejše od 35 let tudi pravico, da privedejo na klubske večere s seboj svoje hčerke, če so že dopolnile 15 let. Matere rednih članic in hčerke rednih članic lahko postanejo pod porne članice in morajo plačati na mesec 1000 Din.

Očetje rednih članic nimajo pravice pristopa v klubske prostore niti kot gosti. Prav tako nimajo pravice obiskovati klubiških večerov sinovi rednih članic. Zabavne programe prireja najstarejša članica kluba, ki se naziva »madam«. Njej pomaga najstarejši član kluba, ki pa nima nobenega naziva. Atrakcije zabavnih večerov čuva »madam« v največji tajnosti. Zaupati jih ne sme niti predsedniku kluba. Za primer razpusta kluba pripade vse premoženje novosadskim kulturnim in humanitarnim društvom.

Skoro smo prepričani, da Mariborčani pač ne bodo sledili vzgledom Novosadčanov, saj jih je bolj malo takih, ki bi imeli mnogo pod palcem. Med tem pa to tudi ne bi bilo mogoče, ker vmes je že posegla oblast in klub — razgnala.

Naivečja sportna palača

NOVO ČUDO AMERIŠKE GRADBENE TEHNIKE.

Osma avenija v Newyorku ni znana samo po številki, temveč v prvi vrsti po svoji palači Madison Square Garden, zgrajeni med 50. in 51. ulico pred sedmimi leti. Brez te palače bi bila ponoči ta ulica zapuščena. Madison Square Garden je stal okrog 30 milijonov dinarjev. Poslopje nima steklenega stropa. Široka, ne pregledna streha pokriva ves stadion in ogromni projektorji nadomestujejo naravno svetlobo. Ventilatorji sproti odvajajo dim. Z dovajanjem toplega in mrzlega zraka se izpreminja atmosfera po želji gledalcev. Nobeni stebri ne podpirajo strehe, z vseh sedežev in stojišč se dobro vidi po ogromni dvorani.

Madison Square Garden ima prostora za 22.000 gledalcev. Mesta so razdeljena v po tri in tri vrste v osmih nadstropjih. Gledalci so drug za drugim, tako, da se medsebojno ne ovirajo. Nikomur ni treba vstati, da bi bolje videl. Udobnost občinstva je bila glavna zahteva gradite-

ljev. Vhodi in izhodi so tako praktični, da se ogromna dvorana napolni ali izprazni v nekaj minutah. Madison Square Garden je bila zgrajena za vse vrste sporta. Opolnoči se še drsajo, drugi dan dopoldne pa že lahko tekmujejo v dvorani kolesarji.

Noben sport pa ni v Newyorku tako popularen, kakor hokej na ledu. Nastopajo samo profesionalni igralci. V Madisonu so celo profesorji, ki poučujejo dobre drsalce v hokeyu. Kakor v šoli, se uče pred veliko črno tablo in prehajajo vsak hip s teorije na prakso, kajti drsalništvo je med poukom zaprto. Vsak teden imajo v Madisonu boksarski večer. 120.000 gledalcev gre vsak teden skozi to ogromno sportno dvorano, ki daje ton in vodi modo sportnega sveta. Ta ameriška arena je največje sportno podjetje svoje vrste, ki lahko tekmuje z njim samo Dickson Palaise de Sport v Parizu.

Rusija kupuje klavirje.

Ko so v Rusiji dobili oblast v svoje roke sovjeti, so v svojem sovražstvu do buržuazije in aristokracije razbili in razdejali na tisoče klavirjev. Ko pa so se prilike uredile, je nastalo v sovjetski Rusiji veliko povpraševanje po klavirjih, ki so jih morali uvažati iz tujine. V Moskvi se je lani ustanovila prva ruska tvornica klavirjev, ki je že pred lanskim pravoslavnim Božičem prodala nad 200 klavirjev.

Daruite za spomenik Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru!

Razno

Danes in jutri zaduje kolne izvrstne

JETERNE KLOBASE
v gostilni »Zlati konjiček«, 844

Od sobote dalje v
GRAJSKI KLETI POMLAD??
Lože se rezervirajo. Danes
v petek velika izbira morskih rib. 813

Posojilo

POSJILA
na hranilne knjižice ali poroštvo. Pišite: »Gotovina«, uprava »Večernika«, Maribor. 802

Posesi

LEPO STAVBIŠČE.
dve minuti od avtobusnega postajališča, na prodaj. Studenci, Radvanjska c. 6. 825

Lokal

TRI LEPE GARAZE
in veliko skladišče v centru mesta oddam. — Vprašati Kmo »Union«, Maribor. 823

Sobo odda

ODDAM SOBO
s številnikom. Studenci. Kratka ul. 5. pri igrišču »Rapid«. 822

OPREMLJENO SOBO
kopalnico, takoj oddam. Tomšičev drevored, Lešnikova ul. št. 4. 821

Stanovanje

DVE SOBI IN KUHINJO
v Studencih oddam. Vprašati Koroška 41. 828

Pri fotografu.

»Moja žena bi se rada dala fotografirati.«

»Izvolite. Kakšen format?«

»Majhna in debela.«

Sumljivo.

Žena (vpraša svojega moža profesorja): »O kateri se ti je pa noč sanjalo, da si vso noč govoril njeno ime?«

Profesor: »Najbrž o Katarini Veliki, kajti to snov smo oni dan predelali v šoli.«

Žena: »Tako? Kaj so že takrat kli-

Vzgoja.

Mladenci: Slišiš, dušica, kako lepo prepeva slavček v gaju?

Mladenka: Ah, pojdiva rajše od tod. Mamica mi je dejala, da sem za take stvari še premlada...

Službo dobi

BOLJŠO GOSPODIČNO.
čedne zunanosti, zmogljeno slovenskega in nemškega jezika, kot prodajalko, sprejme Avtomatični bufet, Maribor. Predstaviti se je v kinu »Union«. 824

SOBO, KUHINJO IN VERAN-

DO

oddam v najem. Sp. Radvanjska c. 18. Nova vas. 827

Spomnite se CMD

Blazine z začetnim materialom od 45[°] dalje
Teden ročnih del Büdefeldt.

Poceni meso!

Teletina . . . 4[°], 6[°]
svinisko meso vsi komadi 7[°]
5. stojnica od Velike kavarne, Glavni trg.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni mož in oče, gospod

Aloiz Neuvirt

sodarski pomočnik

včeraj ob 15. uri po dolgi mučni bolezni preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto ob 16. uri iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Po-brežju.

Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek ob 7. uri v magdalenski cerkvi.

Maribor, dne 1. marca 1935.

Zalajoča žena in sin.